

Obsahová náplň předmětů bakalářského studijního oboru

Obecná matematika

(zabezpečuje Ústav historie a muzeologie Filozoficko-přírodovědecké fakulty SU)

Blok: H01 Základní kurz dějepisu

HD 1005 HISTORICKÝ PROSEMINÁŘ

0/2 Z

povinný – kredit A3

zimní semestr

doporučený ročník 1

PhDr. Jiří Knapík, Ph.D., Mgr. Martin Čapský

Cílem prosemináře je osvojení si základních dovedností a znalostí historické práce.

Druhy historických prací. Citace pramenů. Bibliografie a její typy. Druhy historických pramenů, praktické znalosti studia literatury a pramenů, zásady kritiky a interpretace pramenů. Technika tvorby historické práce. Střediska vědecké historické práce v ČR. Osobnosti dějepisců. České historické odborné a populární časopisy.

Literatura: - Bartoš, J.: Metodika a technika historické práce. Praha 1982. - Bartoš, J.: Úvod do techniky historikovy práce. Olomouc 1977. - Eco, U.: Jak napsat diplomovou práci. Olomouc 1997. - Havránek, J. a kol.: Úvod do studia dějepisu. Praha 1967. - Hroch, M. a kol.: Úvod do studia dějepisu. Praha 1985. - Bloch, M.: Obrana historie aneb historik a jeho řemeslo. Praha 1967. - Carr, E.: Co je historie. Praha 1967. - Applebyová, J. - Huntová, L. –Jacobová, M.: Jak říkat pravdu o dějinách. Historie, věda, historie jako věda a Spojené státy americké. Praha 2000. - Beneš, Z.: Historický text a historická kultura. Praha 1995. - Bloch, M.: Obrana historie aneb Historik a jeho řemeslo. Praha 1997. - van Dülmen, R.: Historická antropologie. Vývoj, problémy, úkoly, Praha 2002. - Ecco, U.: Jak napsat diplomovou práci. Olomouc 2000. - Iggers, G.: Dějepisců ve 20. století: od vědecké objektivity k postmoderní výzvě. Praha 2002. - Jindra, Z. a kol.: Úvod do studia hospodářských a sociálních dějin I. O předmětu bádání, genezi a historiografii oboru. Praha 1997. - Kutnar, F. - Marek, J.: Přehledné dějiny českého a slovenského dějepisců. Praha 1997.

HD 1001 ÚVOD DO STUDIA DĚJIN

2/0 Zk

povinný – kredit A5

zimní semestr

doporučený ročník 1

Doc. PhDr. Marie Gawrecká, CSc.

Cílem přednášky je seznámit studenty s teorií, metodikou a technikou historického výzkumu. Pozornost bude věnována: historické terminologii, periodizaci dějin, etapám historikovy práce - heuristika, kritika, interpretace, metodám, jimiž historická věda dospívá k poznání, historickým pracovištům, typům historických prací, struktuře historického díla a kategoriím historických pramenů.

Literatura: - Bartoš, J.: Úvod do nauky o historických pramenech. Olomouc 1992.- Bartoš, J.: Úvod do metodiky historického bádání a nauky o pramenech. Olomouc 1999. - Hroch, M. a kol.: Úvod do studia dějepisu, Praha 1985. - Havránek, J. – Myška, M. – Paclík, J.: Úvod do studia dějepisu. Praha 1967. - Carr, E.: Co je historie. Praha 1967. - Marek, J.: O historismu a dějepisců. Praha 1992. - Eco, U.: Jak napsat diplomovou práci. Olomouc 1997.- Hlaváček, I.: Vademecum pomocných věd historických. Praha 1988. - Schieder T.: Geschichte als Wissenschaft. München 1965 a další literatura uvedená v předmětu HD 1005.

H 00001 ZÁKLADY LATINSKÉ GRAMATIKY

0/2 Ko

povinný – kredit A2
zimní semestr
doporučený ročník 1
PhDr. Karla Vymětalová

Cílem přednášky je seznámit studenty se základy latinské mluvnice a přiblížit jazyk jako systém, aby následně byli schopni prakticky získané znalosti aplikovat na hodinách cvičení „Latiny“.
Obsah: Latina a její zařazení do rodiny indoevropských jazyků, její nejstarší písemné památky, rozšíření užívání lat. jazyka; hláskosloví – abeceda, rozdělení hlásek, výslovnost, délka slabik, přízvuk; tvarosloví a syntax – slovní druhy a jejich mluvnické kategorie (obecně), flexe jmenná a nejdůl. pádové zvláštnosti a výjimky v čísle a rodu, stupňování a vazby adjektiv, tvoření deadjektivních příslovcí a jejich stupňování, číslovky, flexe slovesná (akt. a pas. tvary přítomného indikativního systému, esse a složeniny), nejméně používané předložky a jejich pády, bezpředložkové místní pády, vazba dvojího akuzativu a nominativu u sloves „jmenování“, vyjadřování životného a neživot. původce pas. děje.

Literatura: - Quitt, Z. – Kucharský, P.: Latinská mluvnice. P. 1971, 1972, 1989. – Novotný, F. a kol.: Základní latinská mluvnice. P. 1957, 1992.

HD 1003 DĚJINY PRAVĚKU

3/0 Zk
povinný – kredit A5
zimní semestr
doporučený ročník 1
PhDr. Vratislav Janák, CSc.

Úvod do archeologie českých zemí s nezbytnými přesahy do střední Evropy (základní terminologie, prameny a metody, chronologie a periodizace, přírodní prostředí a antropogeneze, dějiny bádání). Průřez historickým procesem od paleolitu do doby stěhování národů (současný stav poznání, hlavní problémy; ekonomická, společenská a duchovní charakteristika jednotlivých období, jejich kulturní systematika a hmotná náplň).

Literatura: - Podborský, V.: Dějiny pravěku a rané doby dějinné. Brno 1997. - Podborský, V. (ed.): Pravěké dějiny Moravy, Brno 1993. - Bouzek, J. a kol.: Nástin evropského pravěku. Praehistorica 9, Praha 1982.

HD 1004 DĚJINY STAROVĚKU

2/1 Zk
povinný – A5
letní semestr
doporučený ročník 1
PhDr. Karla Vymětalová

Náplň „Dějiny starověku“ se zaměřuje na výklad nejdůležitějších momentů, podstatněji ovlivňujících vývoj v nejrůznějších oblastech života tehdejších společností. (Např. neolitická revoluce a vznik předoasijské civilizace v Mezopotámii; redistributivní hospodářství a orientální despotie; písmo a jeho společenská úloha; Mezopotámie, Egypt a Egeida v době bronzové; řecké městské státy od počátku doby železné po dobytí Alexandrem Makedonským; helénistické říše.; Itálie v době železné a římská republika; římské císařství od Augusta do pádu Západořímské říše; dědictví antiky.)

Literatura: - Pečírka, J. a kol.: Dějiny pravěku a starověku I.-II. Praha 1979. - Oliva, P.: Řecko mezi Makedonií a Římem. Praha 1995. – Burian, J.: Římské impérium. (Vrchol a proměny antické civilizace.) Praha 1994. – Češka, J.: Zánik antického světa. Vyšehrad, Praha 2000. – Bartošek, M.: Encyklopedie římského práva. Praha 1994.

HD 1002 ZÁKLADY POMOCNÝCH VĚD HISTORICKÝCH

3/0 Zk
povinný – kredit A5
letní semestr
doporučený ročník 1
Doc. PhDr. Irena Korbelářová, Dr.

Pomocné vědy historické a jejich místo v historickém bádání. Písemné prameny – analýza, kritika a interpretace. Edice pramenů, jejich příprava (archeografie), edice úředních a neúředních pramenů k českým a obecným dějinám. Paleografie (předmět, terminologie, vývoj písma se zřetelem na české země). Epigrafika (předmět, terminologie, třídění). Chronologie (předmět, vývoj kalendáře, převádění dat). Metrologie (předmět, vývoj měrných soustav a jednotek v českých zemích). Diplomatika (předmět, terminologie, kategorie úředních písemností – charakteristika, rozbor a zpracování, vývoj diplomatického materiálu a kanceláří v českých zemích). Kodikologie (předmět, neúřední rukopisy v českých zemích, vývoj knihoven). Sfragistika (předmět, terminologie, popis a vývoj pečeti v českých zemích). Heraldika (předmět, terminologie, blasonování, vývoj a užití erbů v českých zemích). Genealogie (předmět, pojmy, prameny genealogického bádání a jejich využití). Numismatika (předmět, terminologie, vývoj měny v českých zemích). Základní literatura k jednotlivým disciplínám a PVH jako celku.

Literatura: - Hlaváček, I. – Kašpar, J. – Nový, R.: Vademecum pomocných věd historických. Praha 1984, 1992, 1997. – Hledíková, Z. – Kašpar, J.: Paleografická čítanka. Praha 1982. – Hledíková, Z. – Kašpar, J. – Ebelová, I.: Paleografická čítanka. Praha 2000. – Kašpar, J. – Úvod do latinské novověké paleografie. Praha 1987. – Šebánek, J. – Fiala, Z. – Hledíková, Z.: Česká diplomatika do roku 1848. Praha 1984. – Hlaváček, I.: Úvod do latinské kodikologie. Praha 1978, 1992. – Krejčíková, J. – Krejčík, T.: Úvod do české sfragistiky. Ostrava 1989. – Krejčíková, J. – Krejčík, T.: Základy heraldiky, genealogie a sfragistiky. Praha 1987.

HD 2004 OBECNÉ DĚJINY STŘEDOVĚKU

3/0 Zk
povinný – kredit A5
zimní semestr
doporučený ročník 2-3
Doc. PhDr. Jaroslav Bakala, CSc.

Pojem a periodizace středověku. Zánik antického římského impéria. Tzv. barbarské státy. Francká říše. Byzantské imperium. Vznik islamu a říše kalifů. Středověká římsko-německá říše. Středověká Francie a Anglie. Islam na Pyrenejském poloostrově reconquista. Středověká Rus, mongolská expanze. Křížové války. Papežství a císařství. Itálie vrcholného a pozdního středověku. Středověké Polsko, Uhry a jihovýchodní Evropa. Středověké dějiny Skandinávie a Pobaltí. Osmanští Turci. Středověká vzdělanost.

Literatura: - Dějiny lidstva od pravěku k dnešku. Díl II. - IV. Melantrich, Praha 1936, 1937, 1942. - Dějiny středověku. Sv. I, II. Praha 1968. - Bakala, J.: Příručka k politickým dějinám obecného středověku. Opava 1991. - Le Goff, J.: Kultura středověké Evropy. Praha 1991. - Čapek, V. - Pátek, J.: Světové dějiny I. Praha 1992. - Mezník, J.: Přehled dějin středověké západní Evropy I. Vznik středověké Evropy (5. - 11. století). Brno 1995. - Matthew, D.: Svět středověké Evropy. Praha 1996. - Dějiny evropské civilizace I. Praha 1999. - Seibt, F.: Lesk a bída středověku. Praha 2000. - Duroselle, J.-B.: Evropa a Evropané. Praha 2002.

HD 2003 ČESKÉ DĚJINY STŘEDOVĚKU

3/0 Zk
povinný – kredit A5
letní semestr
doporučený ročník 2-3
Mgr. Martin Čapský

Jednosemestrový cyklus přednášek se soustřeďuje na postižení základních procesů formujících vrcholně a pozdně středověkou podobu českého státu. Cílem je podchycení vzájemného vlivu hospodářských, sociálních, politických a ideových činitelů.

Literatura: - Dvorník, F.: Zrod střední a východní Evropy. Mezi Byzancí a Římem, Praha 1999. - Fiala, Z.: Předhusitské Čechy. Praha 1968. - Macek, J.: Jagellonský věk v českých zemích I-IV. Praha 1992-1999. - Mezník, J.: Lucemburská Morava. Praha 1999. - Novotný, V. (red.): České dějiny I-III. Praha 1912-1947. - Spěváček, J.: Karel IV. Život a dílo (1316 - 1378), Praha 1979. - Spěváček, J.: Král diplomat. Praha 1982. - Spěváček, J.: Václav IV. Praha 1986. Spěváček, J.: Jan Lucemburský a jeho doba. Praha 1994. - Šmahel, F.: Husitská revoluce I-IV. Praha 1993. - Třeštík, D.: Počátky Přemyslovců. Praha 1997. - Wihoda, M.: Kapitoly ze starších českých dějin. Opava 1991. - Žemlička, J.: Čechy v době knížecí. Praha 1997. - Žemlička, J.: Století posledních Přemyslovců. Praha 1998.

HD 2006 OBECNÉ DĚJINY RANÉHO NOVOVĚKU

3/0 Zk

povinný – kredit A5

zimní semestr

doporučený ročník 2-3

Doc. PhDr. Dan Gawrecki, CSc.

Všeobecný přehled nejzákladnějších problémů světového vývoje od italské renesance po Velkou francouzskou revoluci.

Raný novověk, pojem, obecná hlediska, periodizace. Renesanční Itálie a renesance za Alpami. Počátky reformace, Luther, Zwingli, Kalvin, Anglie, novokřtenci. Vývoj střední a západní Evropy v souvislosti s úsilím o španělskou (habsburskou) hegemonii v Evropě. Osmanská expanze, vývoj ve východní a severní Evropě. Revoluce v Nizozemí, náboženské a politické spory v Říši a dalších evropských státech. Zámořské objevy a jejich důsledky. Třicetiletá válka jako evropský politickomocenský zápas.

Obecná charakteristika světového vývoje po třicetileté válce, vývoj v nejdůležitějších zemích. Francie, Velká Británie, střední Evropa, Rusko a severní Evropa, Osmanská říše, vznik USA - nejdůležitější politické a vojenské konflikty. Charakter absolutismu, úloha osvícenství a jeho zvláštnosti v jednotlivých zemích. Merkantilismus. Fysiokratismus. Počátky liberalistického kapitalismu. Představy o společenském vývoji a pokroku - historiografie, teorie státu. Filozofie a kultura. Baroko a klasicismus jako výraz společensko-politického vývoje doby. Cesta od racionalismu k romantismu. Osobnosti.

Literatura: - Dějiny lidstva od pravěku k dnešku. V. V branách nového věku. VI. Bronzová skála moci státní. Praha 1937, 1939. - Dějiny světa, sv. 8-11: Vstřícnost novověku. Renesance a reformace. Na cestě k absolutismu. Osvícenství - „věk rozumu“. Věk revolucí. Praha, Vašut 1998-2000. - Encyklopedický atlas světových dějin. Praha 1998. - Kronika lidstva. Praha 1995. - Obecné dějiny. Díl 2 (Dějiny novověku). Praha 1988. - Evropa v proměnách staletí. Praha 1997. - Dějiny evropské civilizace 1. 2. Praha-Litomyšl 1995. - Křivský, P. a kol.: Věk starý a nový. Dějiny a kultura a život Evropy v 17. a 18. století. Praha 1985. Macek, J.: Italská renesance. Praha 1966. - Polišínský, J.: Třicetiletá válka a evropské krize 17. století. Praha 1970. - Dějiny států. Praha, Lidové noviny... - Skřivan, A.: Lexikon světových dějin 1492 - 1914. Praha 2002. - Opatrný, J.: Amerika v proměnách století. Praha 1998 aj.

HD 2005 ČESKÉ DĚJINY RANÉHO NOVOVĚKU

3/0 Zk

povinný – kredit A5

letní semestr

doporučený ročník 2-3

Doc. PhDr. Rudolf Žáček, Dr.

Základní problematika (stavovství, vnitřní periodizace politických dějin českého předbělohorského státu, konfesijní zápasy, zemský stavovský separatismus, konfederální hnutí, byrokratizace, centralismus, absolutismus apod.). Seznamení s fondy příslušných archivů,

orientace v edicích pramenů a odborné bibliografii. Cíl: bude osvětlit úlohu habsburské střeoevropské monarchie v kontextu evropských raněnovověkých dějin. Klíčová témata, zpracovaná ve vydaných učebních textech „Manýrismus a globální krize 17. století“ a „Třicetiletá válka“.

Navazují výběrové semináře, které se každý školní rok aktualizují. Rozbor některých speciálních badatelských problémů např. baroka, absolutismus, krize 17. století a pobělohorská habsburská monarchie.

Literatura: - Janáček, J.: České dějiny. Doba předbělohorská I/1 - I/2: 1526 - 1547. Praha 1971 - 1984. - Macek, J.: Jagellonský věk v českých zemích (1471 - 1526), 1- 4. Praha 1992 - 1999. - Bůžek, V.: Nižší šlechta v politickém systému a kultuře předbělohorských Čech. Praha 1996. - Bůžek, V.: Rytíři renesančních Čech. Praha 1995. - Pánek, J.: Poslední Rožmberkové - velmoži české renesance. Praha 1989. - Vorel, P. (ed.): Stavovský odboj roku 1547. První krize habsburské monarchie. Sborník příspěvků z vědecké konference v Pardubicích 1997. Pardubice - Praha 1999. - Pánek, J.: Zápas o Českou konfesi. Praha 1991 Janáček J.: Rudolf II. a jeho doba. Praha 1987, Praha 1997. - Janáček, J.: Pád Rudolfa II. Praha 1973. - Ewans R.: J.W. Rudolf I. a jeho svět. Myšlení a kultura ve střední Evropě, 1576 - 1612. Praha 1997. - Janáček J.: Ženy české renesance. Praha 1987. - Kavka, F.: Bílá hora a české dějiny. Praha 1962. - Polišenský, J.: Třicetiletá válka a evropská krize XVII. století. Praha 1970. - Polišenský, J.: Komenský. Muž labyrintů a naděje. Praha 1996. - Kumpera, J.: Jan Amos Komenský. Poutník na rozhraní věků. Ostrava 1992. - Dangl, V.: Slovensko vo víre stavovských povstání. Bratislava 1986. - Matějka, F.: Morava za třicetileté války. Praha 1992. - Janáček J.: Valdštejn a jeho doba. Praha 1978. - Petráň J.: Staroměstské exekuce. Praha 1985. - Kollmann, J.: Valdštejn a evropská politika 1625 - 1630. Historie 1. generalátu. Praha 1999. - Kollmann, J.: Valdštejnův konec, 1631 - 1634. Historie 2. generalátu. Praha 2001. - Englung, P.: Nepokojná léta. Historie třicetileté války. Praha 2000. Čornejová, I. - Rak, J. - Vlnas, V.: Ve stínu tvých křídel ... Habsburkové v českých dějinách. Praha 1995. - Zuber, R.: Osudy moravské církve v 18. století. Praha 1987. - Šindelář, B.: Vestfálský mír a česká otázka. Praha 1969. - Mikulec, J.: Poddanská otázka v barokních Čechách. Praha 1993. - Petráň, J.: a kol. Dějiny hmotné kultury II. - 1,2. Praha 1995 - 1997. - Kalista, Z.: Tvář baroka. Praha 1990. - Hrdlička, J.: Hodovní stůl a dvorská společnost. České Budějovice 2000. - Bůžek, V. - Hrdlička, J. a kol.: Dvory velmožů s erbem růže. Všední a sváteční dny posledních Rožmberků a pánů z Hradce. Praha 1997. - Stellner, F.: Sedmiletá válka v Evropě. Praha 2000. - Stellner, F.: Fridrich Veliký. Cesta Pruska k velmocenskému postavení. Praha 1998. - Tapié, V. L.: Marie Terezie a Evropa. Od baroka k osvícenství. Praha 1997. - Kroupa, J.: Alchymie štěstí. Pozdní osvícenství a moravská společnost 1770 - 1810. Kroměříž - Brno 1987.

HD 2008 OBECNÉ DĚJINY NOVODOBÉ

3/0 Zk

povinný – kredit A5

zimní semestr

doporučený ročník 2-3

Prof. PhDr. Dušan Uhlíř, CSc.

Francouzská revoluce a její ohlasy v Evropě. Problémy Evropy konce 18. století, kdy Evropa vstupuje do nové fáze, jejímž mezníkem je Velká francouzská revoluce. Situace k revoluci uzrávala už řadu let před jejím vypuknutím - symptomy měnících se poměrů můžeme pozorovat v mnoha státech Evropy, předznamenal ji i vývoj událostí v Severní Americe. "Ancien régime" končí v bouři revoluce, jež našla tu menší, tu větší ohlas v ostatních zemích. Události Velké francouzské revoluce a Císařství měly nesporný vliv na zbytek kontinentu, takže po pádu Napoleona nacházíme zcela jinou Evropu, než byla ta z roku 1789. S tím souvisí vznik nacionalismu i liberalismu a působení těchto nových myšlenkových proudů na růst revolučních nálad v období po napoleonských válkách.

Literatura : - Neumann, S. K.: Francouzská revoluce. I - III. Praha 1926 (2. vydání Praha 1955). - Mathiez, A.: Francouzská revoluce. Praha 1952. - Hroch, M. - Kubišová, V.: Velká francouzská revoluce a Evropa. Praha 1990. - Tarle, J. V.: Napoleon. Praha 1950 - Tarle, J. V.: Talleyrand. Praha 1950. - Manfred, A. Z.: Napoleon Bonaparte . Praha 1980 (též další vydání). - Soboul, A.: Velká francouzská revoluce. Praha 1964. - Soboul, A.: Pařížští sansculoti. Praha

1962.- Mejdřická, K.: Listy ze stromu svobody. Praha 1989. - Hroch, M.: Buržoazní revoluce v Evropě. Otázky dějin. Praha 1981.- Furet, F.: Promýšlet francouzskou revoluci. Brno 1995. - Dawson, C.: Bohové revoluce. Praha 1997.

HD 2007 ČESKÉ DĚJINY NOVODOBÉ

3/0 Zk

povinný – kredit A5

letní semestr

doporučený ročník 2-3

Doc. PhDr. Marie Gawrecká, CSc.

Formování novodobé české společnosti a její vývoj do 1. světové války. Meziválečné období: stěžejní problémy politického, národnostního a hospodářského vývoje ČSR. Speciální pozornost bude věnována následujícím tématům: národní obrození, rok 1848, český státoprávní program, vztah Čechů a Němců v monarchii, formování moderních politických stran, demokratizace a národnostní otázka, vznik ČSR, politický systém ČSR, národnostní otázka, hlavní trendy hospodářského vývoje, zahraničně politická orientace, Mnichov.

Literatura: - Urban, O.: Česká společnost 1848-1918. Praha 1982. - Kořalka, J.: Češi v habsburské říši a v Evropě. Praha 1996. - Křen, J.: Konfliktní společenství. Češi a Němci 1780-1918. Praha 1990. - Malý, J.: Materiály ke studiu vývoje české společnosti v letech 1848-1918. Brno 1986. - Lněničková, J.: České země v době předbřeznové (1792-1848). Praha 1999. - Hroch, M.: Evropská národní hnutí v 19. stol. Praha 1986. - Olivová, V.: Československé dějiny 1914-1939. I. a II. díl. Praha 1993. - Klimek, A.: Velké dějiny Zemí koruny české. sv. XIII., Praha - Litomyšl 2000. - Klimek, A.: Velké dějiny Zemí koruny české. sv. XIV, Praha - Litomyšl 2002. - Šedivý, I.: Češi, české země a velká válka 1914-1918. Brno 2001. - Marek, P. a kol.: Přehled politického stranictví na území českých zemí a Československa v letech 1861-1998. Olomouc 2000. - Kárník, Z.: České země v éře první republiky (1918-1938). Díl I., Praha 2000. - Lacina, V.: Zlatá éra československého hospodářství (1918-1929). Praha 2000.

HD 2010 OBECNÉ DĚJINY NEJNOVĚJŠÍ

3/0 Zk

povinný – kredit A5

zimní semestr

doporučený ročník 2-3

PhDr. Jiří Knapík, Ph.D.

Přehled světového vývoje od roku 1939, resp. principy mezinárodních vztahů po roce 1945 do přelomu 70. a 80. let 20. století.

I. Druhá světová válka II. Boj o poválečný svět 1943-1947 (Zápas o poválečné uspořádání světa, Zájmy a válečné cíle Spojenců, Názory na příčinu vzniku studené války a předpoklady vzniku, Zdroje napětí v mezinárodních vztazích 1945-1946, Problémy správy Německa, Rakouska a Japonska, Trumanova doktrína a Marshallův plán. III. Mezinárodní vztahy 1948-1953 (Mezinárodní scéna počátkem r. 1948, Od Bruselské smlouvy ke vzniku NATO, Berlínská krize a její důsledky, „Probuzená Asie“, Korejská válka 1950-1953 a její důsledky. IV. Mezinárodní vztahy 1953-1959 (Uvolnění mezinárodních vztahů 1953-1955, Rakouská otázka a obnovení suverenity SRN, Suezská krize 1956, Formování Chruščovovy zahraničně politické koncepce). V. Mezinárodní vztahy 60.-70. léta (Jaderné zbraně a otázka odzbrojení 1945-1980, 2. berlínská krize, Karibská krize, Problematika *détente* do 1979.) VI. Integrace západní Evropy do 70. let (Poválečné světové hospodářské uspořádání, Myšlenka evropského sjednocení, Od Marshallova plánu k OEEC, Rada Evropy, Schumanův plán, Pokus o EOS, Římské smlouvy, EHS a ESVO, ES od 1967, Hospodářský vývoj západní Evropy). VII. Vznik sovětského bloku 1944 - 1948 (Principy formování, systém bilaterálních smluv, Informbyro, Vnitropolitický vývoj zemí střední a východní Evropy). VIII. Vývoj sovětského bloku – vybrané problémy od 1948 (Roztržka s Jugoslávií 1948, Vznik RVHP, Rok 1953 a SSSR, Krize 1956, Čínsko-sovětská roztržka). XI. Poválečný vývoj hlavních států Evropy. X. Přední východ. XI. Třetí svět.

Literatura: - Nálevka, V.: Kapitoly z dějin studené války 1. Praha 1997. - Plechanovová, B. - Fiedler, J.: Kapitoly z dějin mezinárodních vztahů 1941-1995. Praha 1997. - Hobsbawm, E.: Věk extrémů. Praha 1998. - Johnson, P.: Dějiny 20. století. Praha 1991. - Luňák, P.: Západ. Praha 1997. - Vykoukal, J. - Tejchman, M. - Lítora, B.: Východ. (Vznik, krize a rozpad sovětského bloku v Evropě 1944 – 1989.) Praha 2000. - Durman, K.: Útěk od praporů. Praha 1998. - Zeman, Z.: Vzestup a pád komunistické Evropy. Praha 1998. - Bradley, J.: Válka a mír po roce 1945. Praha 1994. - Reiman, M.: O komunistickém totalitarismu a o tom, co s ním souvisí. Praha 2000.

HD 2009 ČESKÉ DĚJINY NEJNOVĚJŠÍ

3/0 Zk

povinný – kredit A5

letní semestr

doporučený ročník 2-3

Prof. PhDr. Zdeněk Jirásek, CSc.

Shrnující výklad českých, respektive československých dějin od r. 1938 do konce 80. let. Cesta k Mnichovu, průběh a důsledky mnichovské konference, charakteristika druhé republiky, shrnutí základních reálií o státních a správních okolnostech v jednotlivých územních celcích bývalého Československa v době válečné, život obyvatel za 2. světové války, domácí i zahraniční odboj, společné rysy a rozdíly v českých zemích a na Slovensku, proces osvobození Československa. Charakteristika „omezené demokracie“, systém NF, hospodářské, národnostní, sociální a politické změny, otázky zahraniční politiky v letech 1945-1947.

Analýza historického vývoje v Československu v roce 1947 ve smyslu přímých souvislostí s přípravou na mocenský zvrat ve státě. Slovenský předúnor v listopadu 1947 a průběh státního převratu v únoru 1948. Vnitřní příčiny tohoto vývoje, objasnění širších mezinárodních souvislostí. Doba „poúnoří“ jako základní přehled změn, které následovaly v důsledku uvedeného státního převratu. Změna politické struktury, osudy jednotlivých politických stran dřívější předúnorové Národní fronty.

Postižení dynamiky sociální a ekonomické sféry. Přehled prvních akcí represivního charakteru proti vznikající i potenciální protikomunistické opozici uvnitř československého státu. Tvorba a činnost protikomunistického exilu v zahraničí. Proces ukončení první fáze dotvoření komunistického režimu v Československu, tj. zhruba v roce 1949, včetně poukazu na aplikaci tzv. „ostrého kurzu“ vyhlášeného na sklonku roku 1948.

Analýza dotvoření komunistického režimu na počátku 50. let. Podrobný rozbor úlohy represivní složky v tehdejší vývoji československého státu, základní přehled domácích rezistenčních prvků. Užší sepětí Československa s geopolitickým prostorem sovětského bloku po stránce politické, mezinárodně politické i ekonomické.

Podstatné změny ve sféře ekonomiky, ve struktuře společnosti apod. Rozbor jednotlivých klíčových momentů v historii státu, postižení dynamiky příslušných krizových etap v 50. - 70. letech. Shrnutí snah o různé reformy uvnitř života komunistického Československa, spolu s vylíčením jejich dopadu na stav společnosti i s upozorněním na další životní osudy jejich protagonistů.

Základní charakteristika tzv. normalizace v 70. a 80. letech. U všech uvedených problémů: mezinárodní podmíněnost a širší souvislosti mezinárodních vztahů tehdejšího rozděleného světa.

Literatura: - Klimek, A. a kol.: Z druhé republiky, sv. 1 a 2. Praha 1993. - Janeček, O. a kol.: Z počátků odboje. Praha 1967. - Křen, J.: Do emigrace. Praha 1963. - Křen, J.: V emigraci. Praha 1969. - Doležal, J.: Česká kultura za protektorátu. Školství, písemnictví, kinematografie. Praha 1996. - Prečan, V.: V kradeném čase. Praha 1994. - Kamenec, J.: Slovenský štát. Praha 1991. - Jablonický, P.: Z ilegality do povstania. Bratislava 1969. - Feierabend, L. K.: Politické vzpomínky, 1, 2, 3. Brno 1996. - Drtina, P.: Československo můj osud, 1 a 2. Praha 1992. - Kaplan, K.: Československo 1945-1948, 1948-1953. - Kaplan, K.: Nekrvavá revoluce. Praha 1993. - Kaplan, K.: Pravda o Československu 1945-1948. Praha 1990. - Kaplan, K.: Pět kapitol o Únoru. Brno 1997. - Kaplan, K.: Největší politický proces „M. Horáková a spol.“. Praha 1995. - Kaplan, K.: Československo v RVHP 1949-1956. Praha 1995. - Čelovský, B.: Politici bez moci. Šenov 2000. - Hanzlík, F. - Pospíšil, J.: Soumrak demokracie. Vizovice 2000. - Staněk, T.: Odsun Němců z Československa 1945-1947. Praha 1991. - Rychlík, J.: Češi a Slováci ve 20. století. Česko-slovenské vztahy 1945-1992. Praha - Bratislava 1998. - Hejl, V.:

Zpráva o organizovaném násilí. Praha 1990. – Benčík, A. - Domaňsky, J.: 21. srpen 1968. Praha 1990. – Pithart, P.: Osmašedesátý. Praha 1990. - Z odborných časopisů především Soudobé dějiny a Historie a vojenství.

HD 2016 NĚMČINA PRO HISTORIKY I

0/2 Zk

povinně volitelný – kredit A2

zimní semestr

doporučený ročník 1-3

PhDr. Marie Gawrecká, CSc.

Zvládnutí německé historické terminologie na základě a četby a překladů soudobé německé historické literatury. Krátké ústní referáty o přečtené německé historické literatuře. Kontrolní písemný test.